

שׁוֹבֵה יִשְׂרָאֵל

בס"ד, שב"ק פרשת פנחס י"ד תמוז תשע"א | גליון 460

מדברי מו"ר ועט"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

מרחוק ה' נראה לי

לה פיתרון שטחו אותה בפני חכמי ישראל. אמרו להם: הנוסע הנוסף הוא הקדוש ברוך הוא! השי"ת לא עוזב את עמו לרגע ובכל צרתם לו צר.

חז"ל דורשים בפסוק "ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר", כי תחת כסא הכבוד יש לו לקב"ה לבנה אחת של טיט מן הלבנות שעשו ישראל בשעבוד מצרים. ובכל עת תמיד הוא מסתכל בלבנה הזו וזוכר את צרתם של ישראל.

את הימים הבאים יש לקבל במידה נכונה. אלו ימים מרים, ימי אבל. אך לא ימים עצובים. מרים, כי אנו בגלות, אך לא עצובים, כי באותו יום שנחרב בית המקדש גם נולד משיח.

מרירות הימים נקראת 'קטב מרירי' והיא נזרקת בדברים שעושים בימים אלו. יש להישמר מאוד מן השעות שבין תשע בבוקר לארבע אחר הצהריים. על הגבול שבין השמש לצלליה מרחף הקושי, שומר נפשו ימלט נפשו ונפש יקיריו מן הסכנות.

וכמו אסף הנביא הניצב על תילי החרבות ושר לו את שיר הנחמה, ננעץ עיניים בקצה האופק ונראה את אילת השחר המבצבצת קמעה קמעה. "מרחוק ה' נראה לי ואהבת עולם אהבתיך... עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל, עוד תעדי תופיך ויצאת במחול משחקים".

לכל אהובינו וחביבינו! הננו נכנסים בשבוע הבעל"ט לימי 'בין המצרים'. מחד, ימי אבל על חורבן בית מקדשנו. אך מאידך, ימים של נחמה, פיוס ותקווה. במזמור המתאר את בכיית גולי ירושלים על נהרות בבל נאמר: "על ערבים בתוכה תלינו כינורותינו". מדוע לא שברו את הכינורות אחר שהצורך בהם תם? כי גם בימים נכאים שלא מוצאים צלילים, אסור להיכנס לעצב וייאוש. לא שוברים את הכינורות. רק תולים אותם על העצים. עוד מעט יתפזרו העבים ורוחות חדשות של נוחם יפרטו במיתרים.

כנגד כ"א ימים של 'בין המצרים', יש כ"א ימים שמראש השנה ועד יום שמחת תורה. בתוך תוכם של הימים הקשים הללו, מסתתרים הנגוהות של כל המועדים. שבעה עשר בתמוז מתקרב עם חמשה דברים קשים שאירעו בו לאבותינו, ואנו קוראים בחרדת קודש על ראש השנה, יום הכיפורים, חג הסוכות. אוצרות שספונים בחולות. הדמעות שלנו, דמעות האבל, נקרשות והופכות ליהלומים.

כשגולי ירושלים הועמסו על הספינות, ספרו אותם השבאים ורשמו את מניינים המדויק. כשהגיעו לבלל דרך נהרות חידקל ופרת, ספרו אותם שוב וגילו להפתעתם נוסע נוסף בכל ספינה. מיהו הנוסע הסמוי? חכמי בבל נדרשו לתעלומה ומשלא מצאו

דברי הימים

נשתברו הלוחות

חמשה דברים אירעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז:

נשתברו הלוחות; ובטל התמיד; והובקעה העיר; ושרף אפוסטמוס את התורה; והעמיד צלם בהיכל (תענית כ"ו).

נשתברו הלוחות: וודאי שלא היו ישראל שבאותו הדור, דור דעה, ראויים למעשה העגל, אלא כדי להורות דרך תשובה לרבים. אחר שהשטן בלבם לישראל במראות שונים ומשונים, חשבו כי נסתלק משה ונפלו בעוון העגל. הלוחות היו כבדות, ברדת משה מן ההר הן נשאו את עצמן. כיוון שראה את העגל והמחולות כבדו. הסתכל בפנים וראה מצוות 'לא יהיה לך'. אמר, אם אני מוסר לישראל הם נענשים. החל בורח והזקנים אחריו. היה משה אוחז מכאן וזקנים אוחזים מכאן וגדול כוחו של משה יותר משבעים זקנים. ראה את הכתב פורח והן נעשות כבדות, מיד השליכן מידיו.

לגבינו: הלבבות נקראים לוח, כמ"ש 'כתבם על לוח לבך'. בלב יש שני חללים, אחד משכן יצר הטוב והשני משכן יצר הרע. משה רבינו הוריד לישראל לב נלבב, לב שלם לאבינו שבשמים. כיוון שחטאו, נשברו הלוחות, ומאז הדרך הנכונה לעבוד את השם יתברך היא בלב נשבר, כמו הלוחות השבורות... להתחרט תמיד ולשוב אל השם מתוך לב נשבר, ולב נשבר ונדכה אלוקים לא תבזה. (מאור עיניים)

ר"ת	יציא השבת	כניסת השבת	
ירושלים	20:26	19:10	21:02
ת"א אשדוד	20:29	19:27	20:59
חיפה	20:30	19:19	21:00
ב"ש	20:26	19:24	20:57

השיעור השבועי מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א

יתקיים בימי חמישי בשעה 21:00 בהיכל ישיבת שובה ישראל רח' שבט בנימין 34, רובע י"ב, אשדוד. פרטים נוספים בטל: 08-8679897

ניתן לקבל את העלון במייל מידי שבוע, לאחר הרשמה במייל: info@shoovaisrael.com
כמו כן ניתן לקבל במייל את דבר התורה היומי מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א
לאחר הרשמה במייל: info@shoovaisrael.com

סכנה, רגש חנוק!

ביום עמוס במיוחד במקום עבודתך, מבקש ממך הבוס להכין לו דו"ח מחויץ למסגרת העבודה. אתה מתכוון לטפל בזה מייד, אך בעיות שצפות במפתיע משכיחות ממך את המטלה. בתום יום מייגע בו לא הספקת אף לסעוד ארוחת צהריים, הבוס מתייצב ודורש את שלו. אתה פותח בהתנצלות ומנסה להסביר מה עבר עליך, אך המעביד קוטע אותך שוב ושוב ומסרב לשמוע.

תחושתך נוראה ואתה מבקש לשבור את הכלים. רגע קודם הנך משתף את ידידיך בתחושותיך. תגובותיהם שונות. אחד משיב: 'נו... מילים אלו כה הרגיזו אותך?! כנראה הנך עייף ומוציא את הדברים מכלל פרופורציה. זה לא היה כה גרוע כפי שהנך מתאר...' התגובה האחרת: 'מאוד לא נעים כשתוקפים אותך. ועוד בסוף יום עמוס שכזה... ברור שקשה להתמודד עם זה'.

חשוב! אלו מבין התגובות יסייעו לך להירגע ולהשיג שליטה על מעשיך?

תהליך זה אינו שונה אצל ילדינו. שלילת רגשות או התעלמות מהם אינה מבטלת את קיומן. היא רק גורמת לרצות שלא לבטאם. אחד הפלאים הגדולים של הרגש הוא שניתן לשנותו בעזרת הדיבור אודותיו. רגש שלא בא לידי ביטוי, מתרכז בתוך האדם פנימה ועלול לחולל בו נזקים פיזיים ונפשיים. ללא אפשרות ניקוז, הרגש רק תופח ומתעצם.

דאגה בלב איש, ישיחנה, ועל ידי כך, ישיחנה!

- כיצד נעודד את ילדינו לדבר על רגשותיהם?
  - נקשיב להם במלוא תשומת הלב.
  - נגיב במילה או שתיים: "אהה". "אני מבין".
  - נעניק שם לרגשותיהם: "זה בטח נורא מתסכל".
  - נמלא את רצונם בדרך דמיונית: "הלוואי ויכולתי להמציא לך מים קרים עכשיו".
- במאמרים הבאים נבחין בהבדל שבין דרכי התמודדות אלו, לאלו שבהם אנו בוחרים מחוסר תשומת לב.

"ותקרבנה בנות צלפחד בן חפר בן גלעד בן מכיר בן מנשה למשפחות מנשה בן יוסף וגו', ותעמודנה לפני משה" (במדבר כ"ז). למה כתב 'ותקרבנה' ולא 'ותבאנה'? ובכלל, מה לא די ב'ותעמודנה'? 'למשפחות מנשה בן יוסף', וכי מי לא יודע שמנשה הוא בן יוסף? למה הוסיף 'למשפחות'? גם: אם אמר 'ואלה שמות בנותיו מחלה נועה וגו'', למה הקדים 'בנות צלפחד'? והקושיה הגדולה: בני ישראל עדיין נמצאים בעבר הירדן והארץ כלל לא נחלקה. מה פשר ההתרעמות המוקדמת 'למה יגרע שם אבינו'?

בנות צלפחד התקרבו. התקרבו זו לזו באהבה גדולה לארץ ישראל. הן התקרבו זו לזו לעמוד בכוחות משותפים כנגד עצת המרגלים שדיברו סרה בארץ. הן התקרבו לדרכו של יוסף אביהם, שאהב את הארץ וציווה להעלות אליה את עצמותיו. ולמרות שמבני מנשה יצא גדי בן סוסי מן המרגלים, בנות צלפחד דבקו דווקא בחלקה האחר של המשפחה, זו הצועדת בדרכיו של יוסף. 'ממשפחות מנשה בן יוסף'.

שמוא תאמר: מה התרעומת? הן לא הגיעו כלל לארץ? 'בנות צלפחד'! יעקב אמר 'בנות צעדה עלי שור', ודרשו חז"ל שבנות יוסף נוטלות חלק גם 'עלי שור', בעבר הירדן. ובכן, כזכור נא את צוואת יעקב במילה 'בנות'! הגיעה השעה לקיים אותה כאן בעבר הירדן, 'ולמה יגרע שם אבינו'! (כסף מזוקק)

פרמראות

"פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגו'" (כ"ה, י"א)

במדבר: אמר הקדוש ברוך הוא, בדין הוא שייטול שכרו! תמוה: הלא אמרו חז"ל 'שכר מצווה בהאי עלמא ליכא!?'

אך הנה תמחו המפרשים: הן הקב"ה מקיים את התורה בה נכתב איסור 'בל תלין פעולת שכיר', כיצד ניתן אפוא לעכב את שכר המצוות לעתיד לבוא? ויישבו על פי דברי הש"ך שפוסק להלכה (סי של"ט), כי אם נשכר הפועל באמצעות שליח, לא נשנה איסור 'בל תלין'. הרי המצוות שניתנו באמצעות משה רבינו, אינן בגדר זה.

קנאותו של פנחס אמנם, התקיימה לא ציווי שליח, שהלא 'הלכה היא ואין מוריין כן'. נמצא קיים פנחס את המצווה מפי הקב"ה בעצמו ובדין הוא שייטול שכרו כאן בעולם הזה.

(בשם החידושי הרי"ם)

תירוץ נוסף: 'פנחס הוא אליהו' שחי לעולם. ומתי יקבל את שכרו אם לא בעולם הזה?!

(קומוץ המנחה)

"תחת אשר קינא לאלוקיו" (כ"ה, י"ג)

הבריות נוטות לחמוק מאחריות בתואנה כי אף אחרים נוהגים כמוהן. פנחס, בעומדו מול המציאות המחרידה, לא שת ליבו לגאונים והצדיקים

הניצבים מימינו ומשמאלו ולא עושים דבר, רק 'קינא לאלוקיו', אלוקיו שלו, כאילו היה היהודי היחיד בעולם ועל כתפיו מוטלת אחריות הכול. (חומת אש)

"ונתת מהודך עליו" (כ"ז, כ')

אמרו חז"ל (ב"ב ע"ה): 'ונתת מהודך עליו, ולא כל הודך. זקנים שבאותו הדור אמרו: פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה. אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה'.

מדוע אמרו זאת דווקא הזקנים שבדור?

כיוון שלכאורה ניתן להקשות: הן משה רבינו כבר היה זקן ובא בימים ויהושע בן נון צעיר ממנו בהרבה. שמוא בגילו של יהושע היו גם פניו משה כפני לבנה, ומה אפוא הבושה והכלימה? לזאת אמרו זאת דווקא הזקנים, אותם שזכרו את משה רבינו בימי עלומיו. אלו העידו כי מאז ומעולם היו פניו דומות כפני החמה.

טעם נוסף: כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היו מוקפים ענני הכבוד ואת אור השמש והלבנה לא ראתה עינם. נזקקה אפוא עדותם של הזקנים שזכרו עוד את השמש והלבנה טרם נתכסו בעבים. אלו נענו ואמרו: פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה.

(ליקוטי יהודה)

כשהמלך צמא

אנשים מרבים לספר על צרות הפוקדות אותם ומאיימים למוטט את חייהם, אך כשמסתכלים לאחור רואים, כי האנשים נשארו לחיות, והצרות, לא רק שלא נפתרו, הם פשוט נשכחו מלב... דבר לא השתנה. הצרה הייתה ועודנה. רק הרוח יצאה ממנה. מה טיבה של הרוח הזו?

מלך גדול חש יובש בגרונו. הוא היה יכול לשתות מים ולהשקיט את צימאונו. אבל הוא הרי מלך, וכשלמלך יבש בגרון, נדרשת התערבות רפואית. אכן, בעיה רצינית! מסכימים הרופאים. יש להשקות את המלך בשמן מיוחד! כששותים שמן כואבת הבטן. בעייתו המיוחדת של המלך המיוחד מתעצמת. מחלה מסתורית המתחילה בגרון ויורדת אל הבטן. רופא הממלכה ממליץ על חומץ. כעת הגרון יבש עוד יותר. רופאים דרוכים מתהלכים בעצבנות וכפרי אחד פשוט עומד ולא מבין: מה הבעיה? יתנו למלך מים...

אוי, כפרי טיפש! לועגים כולם. את מחלתו של המלך פותרים במים!?

אנשים מלאי גאווה. יש להם בעיה. אבל לא פשוטה. ואיך תהיה פשוטה? הם הלא אנשים כאלו מיוחדים. אז יש להם בעיה מיוחדת. בעיה שפשוט תוקעת את החיים. לבעיה כזו אין תרופה. רק ברבות הימים, יוצאת ממנה הרוח, רוח הגאווה, ואז הכול שב לתיקונו.

מקום מגורים – ב'

אם יודע אדם בנפשו שלמרות שיגור אצל החכם לא יכתת אליו רגליו, מוטב שידור אצל אנשים פחותים ולא יענש על שלא הלך אצל החכם. ידוע מה שאמר הרה"ק רבי יצחק מראדוויל בנו של קודש הקדושים רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב שהיה מתגורר בעיר נאדווארנא, שכאשר יבואו תושבי נאדווארנא לשמים ידונו אותם שהיה אצלם איש צדיק כזה ששמו רבי יצחק, ולא הלכו אליו לקבל ממנו מוסר...

אמרו חז"ל (כתובות ק"י): הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה' וכל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה'. נאמרו בדבר פירושים רבים, אך הכלל העולה כי ישיבת ארץ ישראל חשובה ויקרה על פני ישיבת חוץ לארץ. ארץ ישראל אף מסוגלת מאוד להשגת החכמה, ומה גם חכמת פנימיות התורה.

ארץ ישראל נקנית בייסורים ומי שמרגיש באמת את קדושת ארץ ישראל ומגיע אליה, עשוי לעבור דברים קשים. הרה"ק רבי מנחם מנדל מוויטעפסק ססבל ייסורים רבים בעלייתו המפורסמת לארץ ישראל, נשאל: מדוע אנשים רבים עלו לארץ ישראל ולא נתקלו במניעות או ייסורים? ענה להם: אין מביאים ראיה מן השוטה, כי השוטה אינו מרגיש! רק מי שיש לו לב ורגש לקדושת ארץ ישראל, ראוי לסבול בגינה ייסורים. הבא לקבוע משכנו בארץ ישראל, טוב יעשה אם ילך לדור בירושלים עיר הקדוש, תיבנה ותכונן במהרה. ירושלים הרים סביב לה, היא אורה של עולם וקרובה אל השכינה יותר משאר ערי ישראל.

אם יודע בנפשו שבעיר אחרת יצליח יותר בלימוד התורה, מותר לו לדור בעיר אחרת ואפילו בחוץ לארץ. כי כשאדם עובד את השי"ת ולומד תורה בקדושה, השי"ת בא לשכון כבוד בתוכו אפילו שמצד הארץ אינו ראוי לכך. צדיקים אמרו גם, כי בחוץ לארץ ניתן לזכות לפעמים לגילוי שכינה יותר מבארץ ישראל, כיוון שכשהמלך בגלות, נקל יותר להתקרב אליו ולראות בכבודו. כיצד נראית סעודה בביתו של המלך? הצאן ובקר יחטו ויין מלכות רב כיד המלך. ואילו בדרך, המלך עשוי להסתפק גם בארוחת ירק.

אמנם, אף מי שלא לגור בארץ ישראל כל ימי חייו, טוב שישתדל לכל הפחות בערוב ימיו לעלות לארץ כדי להיטמן בין רגבי עפרה ולהינצל מצער גלגול מחילות. וירבה בתפילה על כך, כי לאו כל אחד זוכה לזה.

לאורם נלך

האור החיים הקדוש – ט"ו תמוז תק"ג

בפסוק 'אם בחוקותי'. בהגיעו לבית הכנסת בליל שבת, שמע את הרב חוזר על הפירושים בשם 'חיים בן עטר' שתורתו נשתנה בשמים. האור החיים הגיב בזלזול שוב ושוב והושם במעצר. במוצאי שבת חישב היקום להתפרק מסופות נוראות. אחר שאלת חלום נגלה לרב כי הכל מכיוון שרבי חיים בן עטר במעצר. אז הוא שוחרר ונשלח בכבוד גדול אחר בקשת מחילה.

עם פטירת חותנו, נאלץ לנדוד למקנאס, פאס, טיטואן שבאירופה ואחר לליוורנו באיטליה. בר"ח אב תק"א הפליג לארץ הקודש, חרף מניעות עצומות. במקום ליפו, הובילה אותו ספינתו לעכו וכך נוסדה ישיבתו הק' בגליל. עם פטירת שניים מתלמידיו, עקר לפקיעין ואחר לירושלים עיה"ק.

בליל הושענא רבא לשנתו האחרונה לבש שחורים ושכב עד אור הבוקר בפשוט ידיים ורגליים. לשאלת תלמידו החיד"א, השיב כי התעצם בתפילה על ביאת משיח ומשראה השטן כי נענה, החל להחטיא את ישראל עד שנגזרה עליהם כליה ר"ל. בתפילתו בהושענא רבא, ביקש להיות מזבח כפרה לכל עם ישראל. החיד"א מצייין כי הבין ממנו שהיה ראוי להיות משיח. בט"ו תמוז תק"ג נתבקש לישיבה של מעלה ומנוחתו כבוד בהר הזיתים.

בשנת תנ"ו הפציע אורו של האור החיים הקדוש בעיר סאלי שבמרוקו. שמו בישראל נקרא חיים בן עטר, על שם זקנו הקדוש, עימו זכה ללמוד מידי לילה יחד עם בכייה על גלות השכינה.

לפרנסתו עסק ברקמה. הסולטאן שהבחין בעבודתו היפה, שכר אותו לשם שזירת חוטי זהב בבגדיו. כשנודע לסולטאן שמידי יום פורש האור החיים מעבודתו בעוד היום גדול, דרש ממנו לשנות ממנהגו, ומשסירב, השליכו לגוב האריות. נעשה לו נס ויצא חי!

בהגיעו לפרקו נשא את בתו של אחד מעשירי סאלי, וכך עסק בעבודת ה' על מי מנוחות. בכספי חמיו פתח ישיבה בה הרביץ תורה לנערים שלא על מנת לקבל פרס. רבים מתלמידי החכמים של סאלי קבלו ממנו מנת בשר קבועה. פעם נטרפו כל הבהמות בעיר לבד הבהמה שרכש לת"ח. כשנודע הדבר לגביר אחד, ביקש לקנות מנו את הבהמה תמורת סכום העתק. אך הצדיק סירב אחר שהקדישה לעניים. בעוד הגביר עומד ומתוכח, נכנס תלמיד חכם לקחת את מנתו והגביר השתלח בו בחמת זעם. כיוון שהאור החיים שתק, גזר עליו גלות שנה תמימה. במהלך גלותו זכה לחדש פעם מ"ב פירושים

עגלון זקן לימד לבנו את מקצועו. בסיום, שאלו: נו, מה תעשה אם עגלתך תיקלע לרפש? זאת לא לימדת! תמה הבן. אכן! נענה הזקן, 'עגלון טוב' יודע כי לרפש אין נכנסים לעולם!

צדיק יסוד עולם

'בשבוע הקרוב, יופיע בעירנו באחד הימים, צדיק יסוד עולם. מי שיזכה להנות אותו, יזכה לחיי העולם הבא!'

תלמידי הבעל שם טוב הקשיבו נרעשים לבשורה שבפי רבם, והחלו מתכוננים לקראת הופעתו של הצדיק יסוד עולם. בגורלו של מי תיפול הזכות להנות אותו?

השבת חלפה ועימה גם ימי ראשון ושני, והצדיק יסוד עולם, כמובן לא נקש על אף דלת. הוא גם לא התייצב בבית הכנסת לומר: הנני, הצדיק יסוד העולם! תלמידי הבעל שם טוב התרוצצו אנה ואנה. בדקו בחוצות, פשפושו ב'הקדש', דקדקו מאחורי התנור. אך כל דמות שעשויה לענות על תיאורו האפשרי של 'הצדיק יסוד עולם' לא עלתה בחכתם. חבל! פכרו ידיהם ושבו לבית המדרש.

'רבי וואלף קיצעס', מגדולי התלמידים, המשיך לחפש. הבעש"ט אמר שמי שיהנה את הצדיק יזכה לחיי העולם הבא, ועולם הבא הלא נקנה בייסורין. ביום שישי נכנס לבית המרחץ והחל להכין אמבט מלא רותחין. מי יודע? אולי יופיע הצדיק יסוד עולם ואז יזכה להנות אותו בחמין לכבוד שבת... אדים מהבילים עלו מהתנור והקשו על הראייה. רבי וואלף ניצב גבי הגיגית והמתין. אותו רגע נכנס אל המרחץ הלך לבוש קרעים. לובשי קרעים יש הרבה, הרהר רבי וואלף...

ההלך נעמד אצל האבנים, אותן אבנים מוסקות שאידיהן טובים לגוף ולנפש, והשמיע אנחה כזו, שנתפקקו כל עצמותיו... **אנחה כזו גדולה...** רבי וואלף אמר: **זוהי בוודאי אנחתו של הצדיק יסוד עולם!** מי עוד יכול להיאנח כך? לא חלפו רגעים והבלן הופיע קוצף ונרגז והחל להשתלח בהלך בחרפות וגידופים. כלך לך! צרחה, מנופף באמת הבניין... אותו רגע זינק רבי וואלף מן האמבט, הגיש להלך גיגית מלאה רותחין ואף עשה לו 'בייזמיל', זהו מטאטא קטן שחובטים בו באיברים הלאים ומחלצים אותם בקלחת האדים. אחר הקריב לו את בגדי החול שלו ללבושם ואמר: **אתה תהיה אורחי לשבת!** העני בחן את הבגדים ודחה אותם. **הן יש לי בגדים משלי, ולמה אקח מתנת**

בשר ודם... אבל רבי וואלף התעקש: תדע שהנני מהבעלי בתים החשובים כאן. אין זה לפי כבודי שלבש קרעים יהיה אורחי... נכנע ההלך ונלווה אל רבי וואלף בדממה.

שבת קודש. רבי וואלף הוא צדיק נורא, מבני היכלא של הבעל שם טוב. בעל מוח עצום, לב גדול ועיניים חודרות. הוא מסתכל על העני, הצדיק יסוד עולם, כדי ללמוד ממנו פרק בעבודת ה'... אבל דומה הוא ההלך לכל לובשי הקרעים של מעז'יבז'. סתם אורח פורח. רק אנחה יש לו. **והיא של הצדיק יסוד עולם ללא ספק...**

כך עברה השבת, ועם צערו של רבי וואלף על שלא ראה כלום, שמח בזכות שנפלה בחלקו להנות את הצדיק יסוד עולם. כשהופיעו שלשה כוכבים בינוניים ברקיע, החל ההלך פושט את בגדיו של רבי וואלף ותר אחר סחבותיו... **מדוע? הזדעק רבי וואלף והאורח השיב מעט בחיך: אני, יש לי 'שמאטעס' משלי. למה אקח מתנת בשר ודם?! רבי וואלף התחנן: תדע שאני מהבעלי בתים החשובים כאן, אין זה לפי כבודי ללבוש בגדים שלשב לובש 'שמאטעס'... נו! הסכים ההלך וכבר דחף את הדלת כדי לצאת, כשרבי וואלף עצר בו: המתינו רק רגעים ספורים... ובין רגע נבלע רבי וואלף בעלטה של מעז'יבז', חולף מדלת לדלת ומתרים יהודים עבור הצדיק יסוד עולם... עם עשרה רובלים בידי עשה את הדרך חזרה, אך כבר מצא את הדלת פתוחה והבית ריקן.**

בזריזות סב על עקביו והחל דולק על פני השבילים. **היכן הלך הצדיק יסוד עולם?** סוף סוף עצר לצידו מתנשף ותחב את המתת לידו הגרומה. האורח סירב כצפוי ורבי וואלף כמעט בכה. עד שניאות הצדיק יסוד עולם ליטול את התרומה ונעלם...

אז שב רבי וואלף לבית המדרש והבעל שם טוב הקדוש חיך. **החייתני! רבי וואלף...** תדע שהאיש הזה הוא הצדיק יסוד עולם הנסתר, ומחמת הדוחק הנורא שנקלע אליו קיבל על עצמו לילך מן העולם... והנה, אני הוא הצדיק שבנגלה, ואם היה הולך הייתי אף אני מוכרח לילך. **כעת שהחיית אותו, ניחם ממחשבתו, וחייית אף נפשי בגללך!**

לוז - ב'

ראשיתה של העיר לוז, רשומה בספר שופטים: **"ויעלו בית יוסף גם הם בית אל וה' עמם. ויתירו בית יוסף בבית אל ושם העיר לפנים לוז. ויראו השומרים איש יוצא מן העיר ויאמרו לו: הראנו נא את מבוא העיר ועשינו עמך חסד! ויראם את מבוא העיר ויכו את העיר לפי חרב ואת האיש ואת כל משפחתו שלחו. וילך האיש ארץ החתים ויבן עיר ויקרא שמה לוז, הוא שמה עד היום הזה."**

המילים **'הוא שמה עד היום הזה'**, רומזות לתכונת האלמוות הגלומה בכל מה שקשור למושג לוז. מן המעשה המובא, דורשים חז"ל את שכרו הגדול של מי שמקיים מצוות לויה. הלא האיש הזה לא ליווה אותם ואפילו לא פתח את פיו. רק עיקם את שפתיו כמבואר בדברי המפרשים, וזכה לבחינת לוז שהיא החיים הנצחיים.

חכמינו ז"ל (סוכה נ"ג.) מספרים לנו מעשה פלא: אליהרף ואחיה בני שישא, היו סופריו של שלמה המלך. יום אחד ראה שלמה את מלאך המוות עצוב. שאל אותו: למה הנך עצוב? אמר: לפי שבקשו אותי לקחת את נשמתם של שני אלו ואיני יכול. מסר שלמה המלך את

השניים לשדים כדי שיובילו אותם ללוז, העיר בה אין למלאך המוות רשות לעבור. עם הגיעם לשערי לוז, נפטרו. למחרת ראה שלמה את מלאך המוות שמח. אמר לו: לשמחה מה זו עושה? אמר לו: בדיוק אל המקום ממנו הייתי ליטול את נשמתם, שלחת אותם... (על השניים נגזר למות בשערי לוז דייקא. במקום אחר לא ניתנה למלאך המוות רשות להורגם). מיד פתח שלמה ואמר: רגליו של אדם, הם ערבים לו, למקום שנגזר עליו למות בו, לשם הם מובילים אותו!

לו היו השניים זוכים להיכנס אל לוז עצמה, לא היו מתים לעולם. מלאך המוות הקדים אותם בשערים.

את התכלת של הציצית, היו נוהגים בשנים קדמוניות לייצר בעיר לוז. כוחן של הציציות לדחות מחשבות רעות הבאות מכיוונו של מלאך המוות. על כן מייצרים את התכלת בלוז בה אין דריסת רגל למוות. במהלך המסעות של המשכן, היו מכסים את הכלים במרבדי תכלת, כדי לדחות מהם את החיצונים השורצים בדרכים.